

Informační zpráva za měsíc červen 2019

Obsah zprávy

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 5492/2017-341, ze dne 12.2.2019
Pracovní úraz ..... [str. 2]

II. K judikatuře

Podrobnější informace k materiálům z části I. této zprávy ..... [str. 2 až 7]

III. K některým vybraným otázkám

1) K otázce jistoty (neboli kauce) u nájmu bytu: sporné otázky ..... [str. 8 až 11]

2) K otázce nápomoci při rozhodování dle § 45 zákona č. 89/2012 Sb. Občanského zákoníku
v platném znění ..... [str. 11 až 14]

IV. Články a názory

1) Bydlení v prostoru sloužícímu podnikání a podnikání v bytě ..... [str. 14 až 16]

2) Lze zaměstnanci přidělovat práci v době sporu o platnost výpovědi, aniž by tím byl popřen
výpovědní důvod? ..... [str. 16 až 18]

V. Nové právní předpisy

Červen 2019 (od částky 57 do částky 70 27.6. 2019) ..... [str.18]

I.

Judikatura

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 5492/2017-341, ze dne 12.2.2019
Pracovní úraz

II.

K judikatuře

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 5492/2017-341, ze dne 12.2.2019
Pracovní úraz

Skutková podstata souzené věci

U nalézacího soudu bylo žalobou požadováno zaplacení náhrady za úraz, který žalobce utrpěl při hodině tělesné výchovy ve škole.

Žalobce m. j. svoji žalobu zdůvodnil tím, že během hodiny v tělocvičně žalované základní školy došlo u něho v důsledku náhle vzniklé fibrilace srdečních komor k zástavě krevního oběhu, která způsobila hypoxické poškození mozku a vznik apatického syndromu. K poškození zdraví žalobce došlo při vynaložení nadměrné námahy, kdy žalobce „běhal tzv. kolečka na zahřátí“ a během asi pátého kolečka (které žalobce běžel na pokyn učitelky učiněný poté, co si jí stěžoval, že „již běžet nemůže“) zkolaboval. Nevylučoval, že k poskytnutí první pomoci po jeho zkolabování došlo až po určité prodlevě.

Ke svému zdravotnímu stavu v době před poškozením zdraví uvedl, že se narodil s vrozenou srdeční vadou, která byla dvakrát operačně řešena. Léčba byla úspěšná a žalobce byl shledán zcela zdravý s lékařským doporučením, aby se vyvaroval velké zátěže, dlouhých běhů a běhů na čas.

Žalobce uplatnil nárok na bolestné a náhradu za ztížení společenského uplatnění.

Žalovaná se uplatněnému nároku bránila tím, že žalobce byl dětským kardiocentrem shledán zcela bez obtíží a ponechán bez kontrol a shledán zcela zdravý. Žalobci byla (mimo okamžitého přivolání lékařské pomoci) poskytnuta první pomoc masáží srdce a dýcháním z úst do úst. Ke kolapsu žalobce došlo na začátku hodiny při rozklusání, které není nadměrnou námahou. K poškození zdraví žalobce v důsledku komorové fibrilace mohlo dojít kdykoliv a kdekoliv a nemá proto původ v hodině tělesné výchovy.

Nalézací soud žalobu zamítl.

Dospěl totiž k závěru, že první a bezprostřední příčina kolapsu žalobce byla jeho vrozená srdeční vada, na jejímž rozvoji nemělo vliv pomalé vyklusávání žalobce na hodině tělocviku, kdy si tempo i přestávky v běhu volil sám, protože taková zátěž byla odpovídající možností jeho pohybové zátěže.

Navíc podle nalézacího soudu došlo k selhání matky žalobce, která žalovanou školu pravdivě neinformovala o jeho zdravotním stavu, nepožádala o jeho osvobození z tělesné výchovy a naopak jej opakovaně přihlašovala na školní sportovní aktivity, čímž ho vystavovala vyšší než běžné fyzické námaze.

Soud prvního stupně proto uzavřel, že vznik škody na zdraví žalobce je věcně spojen s vrozeným zdravotním postižením žalobce srdce a s protiprávním jednáním matky žalobce a že žalobce neprokázal příčinnou souvislost mezi vyučováním tělesné výchovy a škodou uplatněnou žalobou.

K odvolání žalobce odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že za situace, kdy bylo nepochybně prokázáno, že ke škodě došlo v důsledku fyzické námahy při vyučování, nelze než dovést příčinnou existenci mezi škodnou událostí a vznikem škody, která byla zásadně prokázána; případné spoluzavinění další osoby mohlo zčásti příčinnou souvislost vyloučit, nikoli však zcela.

Obvodní soud jako soud nalézací žalobu znovu zamítl.

Vyšel ze skutkových zjištění, že žalobce byl dítětem s vrozenou kritickou srdeční vadou, která byla úspěšně řešena. Ze všech lékařských vyšetření, která žalobce absolvoval vyplynulo, že se jednalo o tzv. bezpříznakového pacienta, u kterého není obecně uznávaný preventivní přístup, který by omezoval jeho pohybové aktivity, žalobci byla doporučena běžná dětská rekreační sportovní zátěž podle kondice.

Dospěl k závěru, že tělesná zátěž žalobce spočívající v pomalém běhu v hodině tělocviku, která odpovídala možnostem jeho pohybové zátěže, neměla žádný vliv na vznik arytmie a že matka žalobce nepožádala o jeho osvobození z tělesné výchovy, a naopak žalobce opakovaně hlásila na různé školní sportovní aktivity, čímž žalobce vědomě vystavovala vyšší než obvyklé fyzické námaze při hodinách tělocviku, takže žalovaná měla rozumný důvod domnívat se, že žalobce je zdrav tak, aby běžné rozklusání při hodině školního tělocviku zvládl.

Na základě výsledků trestního řízení vedeného proti učitelce tělocviku též vzal za prokázáno, že ke škodě na zdraví žalobce nedošlo v důsledku pozdě přivolané rychlé záchranné pomoci. Soud prvního stupně proto uzavřel, že uvedenou příčinnou souvislost žalobce neprokázal, byla prokázána jen místní a časová příčinná souvislost, nikoliv však věcná.

Žalobce se opět do tohoto rozhodnutí nalézacího soudu odvolal.

Odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o věci samé potvrdil a ve výrocích o nákladech řízení změnil tak, že žalované a České republice se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Vyšel jednak ze znaleckého posudku vypracovaného Institutem pro postgraduální vzdělávání ve zdravotnictví a jednak ze znaleckého posudku vypracovaného v trestním řízení vedeném proti učitele tělocviku žalované školy povoláné Fakultní nemocnice.

Dovodil, že v den a době úrazu nenastala žádná neobvyklá situace, ke kolapsu žalobce mohlo dojít kdykoliv, a to pro vrozenou indispozici, která byla příčinou fibrilace komor, a to i v klidu a při fyzicky objektivně nenamáhavých činnostech. Konstatoval, že tři kolečka po 54 metrech okolo tělocvičny v rámci rozcvičení před tělesnou výchovou nelze považovat za nadměrnou zátěž v situaci, kdy žádné předchozí vyšetření neukázalo hemodynamicky (týkající se krevního oběhu, průtoku) nepříznivý stav po korekci aortální stenózy (srdeční vada, při které dochází ke zúžení aortální chlopně a tím pádem vzniku překážky při odvodu krve z levé srdeční komory. Následkem toho dochází k tlakovému přetížení této komory a jejímu postupnému zbytnění.).

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu, jakož i rozsudku soudu prvního stupně podal žalobce dovolání.

Právní posouzení věci Nejvyšším soudem

Dovatel m. j. soudům vytýká nesprávné hodnocení znaleckého posudku Institutu pro postgraduální vzdělávání ve zdravotnictví, které zcela odporuje pravidlům logického myšlení a na jeho vypracování se nepodílel odborník z oboru kardiologie.

Pokud soudy uvedly, že žalobce trpěl léčenou vrozenou srdeční vadou a výsledný zdravotní stav žalobce před kolapsem byl takový, že na vznik kritického momentu arytmie neměl žádný vliv pomalý běh při hodině tělocviku, protože taková zátěž byla odpovídající jeho možností, je takový závěr v rozporu se zjištěním, že žalobce si měl svoji zátěž regulovat sám a k jeho zkolabování došlo poté - jak dovatel dovozuje ze svědeckých výpovědí provedených odvolacím soudem -, co musel po své stížnosti na svůj zdravotní stav absolvovat ještě další běh, tedy došlo u něj k přetížení organismu, což mělo za následek zdravotní poškození žalobce.

Dovatel proto dovozuje, že soudy nesprávně vyložily otázku existence příčinné souvislosti ve vazbě na stávající judikaturu Nejvyššího soudu, podle které se žalobce ani nemusel pohybovat v rámci nějaké nadlimitní zátěže, dokonce mohl konat činnost v rámci obvyklé zátěže,

ale pouze za situace, kdy jeho organismus nebyl momentálně k této činnosti dobře disponován; v souvislosti s vrozenou srdeční vadou žalobce poukázal na problematiku tzv. predispozice (vrozená nebo získaná náchylnost, sklon), která byla v rozhodovací činnosti dovolacího soudu řešena. Dovolatel proto dovozuje, že v posuzovaném případě došlo k nesprávnému posouzení existence příčinné souvislosti soudy obou stupňů.

Žalovaná ve svém vyjádření poukázala na výsledky znaleckého dokazování, podle kterých nelze dospět k jinému závěru než tomu, že kolaps žalobce měl povahu ryze medicínskou a mohlo k němu dojít kdykoliv a kdekoliv, a proto příčinná souvislost mezi výukou tělesné výchovy a kolapsem žalobce není dána.

Dovolací soud konstatoval, že za tohoto skutkového stavu věci **závisí napadený rozsudek odvolacího soudu m. j. na vyřešení otázky hmotného práva, jaké poškození zdraví žáka základní školy, které utrpěl při vyučování nebo v přímé souvislosti s ním, je úrazem, za který odpovídá právnická osoba vykonávající činnost dané školy.**

Vzhledem k tomu, že tato právní otázka dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu ve všech souvislostech vyřešena, dospěl Nejvyšší soud České republiky k závěru, že dovolání žalobce je přípustné.

Projednávanou věc je třeba posuzovat - vzhledem k tomu, že žalobce se po žalované domáhá náhrady škody v souvislosti s úrazem, který utrpěl v roce 2008 - podle zákoníku práce ve znění účinném do 13. 4. 2008 (dále jen „zák. práce“).

Ustanovení *§ 391 odst. 2 část věty před středníkem zák. práce* ve znění účinném do 13. 4. 2008 rozšiřuje věcnou působnost ustanovení zákoníku práce i na případy, kdy se nejedná o vztah ze závislé práce, stanoví-li, že za škodu, která vznikla žákům základních škol a základních uměleckých škol při vyučování nebo v přímé souvislosti s ním, odpovídá právnická osoba vykonávající činnost dané školy.

Toto ustanovení nelze – jak nesprávně činily soudy – vykládat tak, že zakládá samostatnou skutkovou podstatu odpovědnosti za škodu. V případě odpovědnosti za škodu vzniklou žákovi základní školy a žákovi základní umělecké školy úrazem, je proto třeba aplikovat všechna ustanovení zákoníku práce upravující odpovědnost za škodu vzniklou porušením právních povinností nebo odpovědnost za škodu vzniklou pracovním úrazem.

Podle ustanovení *§ 366 odst. 1 zák. práce* ve znění účinném do 13. 4. 2008 zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

Podle ustanovení § 380 odst. 1 zák. práce ve znění účinném do 13. 4. 2008 pracovním úrazem pro účely zákoníku práce je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle

na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

Předpoklady odpovědnosti zaměstnavatele za škodu vzniklou zaměstnanci pracovním úrazem jsou – jak vyplývá z citovaných ustanovení – **poškození zdraví** nebo smrt zaměstnance (pracovní úraz), ke kterým došlo při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, **vznik škody a příčinná souvislost** mezi pracovním úrazem a vznikem škody. Ke vzniku nároku na náhradu škody je zapotřebí, aby všechny **tyto tři předpoklady byly splněny současně**; chybí-li kterýkoliv z nich, nárok nevzniká.

Odpovědnost za škodu při pracovním úrazu je tzv. objektivní odpovědností; zaměstnavatel odpovídá za samotný výsledek (za škodu), aniž je uvažováno jeho zavinění, a nevyžaduje se ani porušení právní povinnosti z jeho strany.

V řízení o odškodnění pracovního úrazu má žalobce (poškozený zaměstnanec) procesní povinnost tvrdit a posléze i prokázat všechny uvedené předpoklady potřebné pro vznik odpovědnosti za škodu.

Pracovním úrazem se rozumí poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, k nimž došlo při plnění jeho pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů; musí jít přitom o příčinu podstatnou, důležitou a značnou. Toto zevní působení, označované též jako **úrazový děj**, je zpravidla takovou událostí, která vyvolá u postiženého subjektivní potíže, které mu nedovolují pokračovat v obvyklé práci. O úrazový děj může jít i v případech náhlého poškození zdraví, které nastalo při náhlém vypětí sil, velké námaze, nezvyklém úsilí, kdy pracovní výkon přesahuje hranice obvyklé, každodenně vykonávané práce, nebo je sice konán v hranicích obvyklé těžké práce, ale za nepříznivých okolností, anebo pohybuje se sice v hranicích obvyklé namáhavé práce, pro kterou však organismus zaměstnance není přizpůsoben nebo na kterou svými schopnostmi nestačí

Pro rozhodnutí projednávané věci je proto určující vyřešení otázky, **zda náhlá fibrilace srdečních komor spojená s následnou zástavou krevního oběhu, k níž u žalobce jako žáka základní školy provozované žalovanou došlo při rozklusání kolem tělocvičny v hodině tělesné výchovy, tj. při vyučování, byla událostí, kterou je možné považovat za úrazový děj.** Je přitom nepochybné, že pouhé rozklusání na úvod hodiny tělesné výchovy nepředstavuje náhlé vypětí sil, velkou námahu ani nezvyklé úsilí, kdy by podávaný sportovní výkon přesahoval hranice běžné (obvyklé) fyzické námahy.

O úrazový děj by se přesto jednat mohlo, pokud by organismus žalobce nebyl vzhledem k jeho zdravotnímu stavu (vrozené srdeční vadě) této fyzické zátěži přizpůsoben a ta by se proto

stala vyvolávajícím faktorem uvedených zdravotních obtíží, jež způsobily poškození zdraví žalobce.

Z uvedeného plyne, že k objasnění skutkového stavu věci je třeba posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí z oboru zdravotnictví. Složitost posuzované otázky potom vyžaduje, aby k jejímu posouzení bylo nařízeno vypracování znaleckého posudku, na jehož vypracování se bude podílet odborník (jako znalec nebo jako společník, člen či zaměstnanec znaleckého ústavu, popř. jako konsultant znalce) z oboru (a příslušného odvětví a náležité specializace), do něhož spadá odborné posouzení shora uvedených skutečností, aby nevznikaly pochybnosti o správnosti znaleckého posudku. Skutková zjištění o zdravotním postižení žalobce v době před poškozením zdraví tedy vyžadovala, aby se na vypracování znaleckého posudku podílel též odborník z oboru zdravotnictví, odvětví interna a specializace kardiologie. Ale na vypracování jeho znaleckého posudku, z něhož soudy vycházely, **se odborník z tohoto oboru nepodílel.**

Za situace, kdy se s neúčastí tohoto odborníka při zpracování posudku znalecký ústav spolehlivě nevypořádal, nelze akceptovat ani úvahu odvolacího soudu, který za dostatečné považoval, že znalecký ústav vycházel ze zdravotnické dokumentace.

Pochybnosti dovolatele o správnosti znaleckého posudku jsou proto opodstatněné. Stejným nedostatkem je postižen též znalecký posudek Fakultní nemocnice, vypracovaný v trestním řízení vedeném proti učitelce tělesné výchovy žalované, ze kterého soudy podpůrně vycházely. Je proto odůvodněn závěr, že řízení před odvolacím soudem bylo postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Právní věta: *O úraz žáka základní školy a základní umělecké školy, za který odpovídá právnická osoba vykonávající činnost dané školy, jde tehdy, jestliže příčinou poškození zdraví žáka byl skutkový děj, který má charakter úrazového děje, tedy když k poškození zdraví došlo následkem působení zevních vlivů (fyzické či psychické přetížení - trauma), které byly svou povahou krátkodobé, náhlé a násilné, a jestliže k tomuto poškození zdraví žáka došlo při vyučování nebo v přímé souvislosti s ním.*

Celý text judikátu lze nalézt na
<https://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/pracovni-uraz-109500.html>
(náhled 24.6. 2019)

III.

K některým vybraným otázkám

1) K otázce jistoty (neboli kauce) u nájmu bytu: sporné otázky

V tomto článku se autor bude věnovat třem nejčastějším otázkám spojeným s jistotou, nebo kaucí, u nájmu bytu. Půjde o **povinnost a následky nesplnění povinnosti uhradit či doplnit kauci**. Dále o **právo nájemce na úroky** z poskytnuté jistoty při skončení nájmu. A v neposlední řadě o případ, kdy dojde k ukončení nájmu pouze jedním z více nájemců a **povinnosti pronajímatele vypořádat či nevypořádat jistotu**.

Jistota, někdy se označuje také jako kauce, je zvláštní forma zajištění pohledávky pronajímatele vůči nájemci. Jistotu může pronajímatel požadovat pouze na základě **dohody s nájemcem**, jde tedy o zcela dobrovolný institut. Dohoda o povinnosti složit jistotu nemá zákonem předepsanou formu, kdy nejčastěji se s ní setkáme v rámci samotné nájemní smlouvy, nebo může být sjednána i samostatně ¹⁾. Zákonodárce zná pouze jediný případ, kdy výslovně dává pronajímateli právo žádat jistotu, a to pokud přejdou práva a povinnosti z nájmu na člena nájemcovy domácnosti, kdy má pronajímatel právo požadovat jistotu, pokud zemřelý nájemce jistotu nesložil. To platí i v případě, že pronajímateli vznikne povinnost vypořádat jistotu s nájemcovým dědicem dle § 2281 občanského zákoníku („**(1) Přejdou-li práva a povinnosti z nájmu na člena nájemcovy domácnosti, má pronajímatel právo požadovat po něm jistotu, pokud zemřelý nájemce jistotu nesložil. To platí i v případě, že pronajímateli vznikne povinnost vypořádat jistotu s nájemcovým dědicem. (2) Přejdou-li práva a povinnosti z nájmu na člena nájemcovy domácnosti a zaplatil-li nájemce nájemné předem, vydá člen nájemcovy domácnosti dědici, co takovým zaplacením ušetřil nebo co nabyt.**“). O tom však bude pojednáno níže v článku.

Jak již bylo výše uvedeno, jedná se o nástroj, kterým si může pronajímatel v případě dohody s nájemcem vytvořit určitou jistotu **pro zajištění úhrady svých pohledávek vůči nájemci** ²⁾. Zákon nám určuje maximální možnou výši sjednané jistoty, a to **šestinásobek měsíčního nájemného**. Ve vyšším rozsahu jde o zdánlivé ujednání, kdy nájemce má právo na vrácení takové částky z důvodu bezdůvodného obohacení ³⁾. Jistota může být složena jakýmkoli způsobem, a to i na soukromý bankovní účet pronajímatele.

Jelikož jde o peněžitou částku, což je genericky určená věc, poskytnuté peněžní prostředky se stávají vlastnictvím pronajímatele či peněžního ústavu, jsou-li složeny na účet. Pronajímatel **není omezen v nakládání s nimi**, strany si však omezení mohou ujednat. Pronajímatel již není omezen v druhu pohledávek, které může z jistoty uspokojit, jak tomu bývalo ještě v občanském zákoníku č. 40/1964. Nyní může z jistoty uspokojit **jakékoli pohledávky, které mu vzniknou neplněním nájemcových povinností**. Nejčastěji půjde o nezaplacené nájemné, náhradu škod na pronajatém bytě či nezaplacené zálohy.

Povinnost doplnění či zvýšení jistoty

V případě, že dojde k čerpání kauce za dobu trvání nájmu, dojde ke snížení nebo úplnému vyčerpání jistoty. V takovém případě vzniká pronajímateli právo na doplnění jistoty podle § 2017 občanského zákoníku („*(1) Ztratí-li jistota na ceně tak, že se zajištění stane nedostatečným, má věřitel právo žádat od dlužníka, aby zajištění bez zbytečného odkladu přiměřeně doplnil; pokud to dlužník neučiní, stane se splatnou ta část pohledávky, která není zajištěna. (2) Ustanovení odstavce 1 se použije i v případě, když byla jistota oprávněně čerpána.*“). Ten dokonce dává pronajímateli právo na doplnění či zvýšení jistoty v případech **kdy dojde i ke zvýšení nájmu.**

Pokud tak nájemce neučiní a jistotu nezaplatí či ji nedoplní, dopouští se hrubého porušení svých povinností vyplývajících z nájmu dle § 2288 odst. 1 písm. a) občanského zákoníku („*(1) Pronajímatel může vypovědět nájem na dobu určitou nebo neurčitou v tříměsíční výpovědní době, a) poruší-li nájemce hrubě svou povinnost vyplývající z nájmu, ...*“). V takovém případě může pronajímatel **dát nájemci výpověď s tříměsíční výpovědní dobou**, a to i v případě, že nájemce běžné nájemné hradí řádně a včas ⁴⁾. Autor pojednání však doporučuje specifikovat v nájemní smlouvě, že nezaplacení či nedoplnění jistoty je považováno stranami za hrubé porušení povinností nájemce vyplývajících z nájemní smlouvy.

Dalším účinným prostředkem, jak alespoň na počátku zajistit, aby nájemce kauci řádně uhradil, je **učinit plné zaplacení kauce podmínkou pro účinnost nájemní smlouvy.** Není totiž vzácností, že dojde k uzavření nájemní smlouvy a nájemci již od počátku hradí pouze nájemné a zaplacení kauce se vyhýbají. V takovém případě je nepříjemné pro pronajímatele čekat na uplynutí celé výpovědní doby, kdy díky nezaplacené kauce nemá zajištění pro případné nedoplatky či škody způsobené na bytě.

Úroky při navrácení jistoty nájemci

Novinkou od účinnosti nového občanského zákoníku je **právo nájemce na výplatu úroků z jistoty za dobu od jejího poskytnutí do vrácení.** Výše úroků z jistoty může být předmětem dohody smluvních stran, kdy její výši autor článku doporučuje v nájemní smlouvě sjednat, jelikož v opačném případě podpůrně občanský zákoník stanoví, že nájemce má právo nejméně na úroky ve výši zákonné sazby, a to od poskytnutí jistoty.

Důvodem pro zavedení úroků z jistoty je považování kauce za peněžní částku, která se stává vlastnictvím pronajímatele a může s ní libovolně nakládat. Jde tedy o majetkové omezení nájemce ve prospěch pronajímatele, což je přirovnáváno k institut úvěru, a tudíž vzniká právo i na úrok. Jenže pokud není sjednána výše úroku, má nájemce nárok na úrok ve výši zákonné sazby úroků podle § 1802 občanského zákoníku („*Mají-li být plněny úroky a není-li jejich vý-*

še ujednána, platí dlužník úroky ve výši stanovené právním předpisem. Nejsou-li úroky takto stanoveny, platí dlužník obvyklé úroky požadované za úvěry, které poskytují banky v místě bydliště nebo sídla dlužníka v době uzavření smlouvy.“). Může být stanovena právním předpisem, jinak jde o obvyklé úroky požadované za úvěry, které poskytují banky v místě bydliště nebo sídla nájemníka v době uzavření smlouvy. Taková formulace je však velmi nepřesná a úrok se tak může pohybovat od 0 % do 20 % a více podle druhu sjednaného úvěru.

Jelikož se výše úroků z jistoty má odvíjet od poskytovaných úvěrů je zastáván názor, že se i zde má posuzovat bonita pronajímatele a nájemce a analýza kreditního rizika spojeného s poskytnutím jistoty i s nájemním vztahem jako celkem. Z tohoto pohledu je v obecné rovině přiléhavý **úrok z hypotečních úvěrů nebo ještě spíše ze státních dluhopisů** (dluhopis je svého druhu úvěr), v obou případech krátkodobých. V závislosti na bonitě nájemce a pronajímatele pak lze dále konkretizovat úrok postavený na této obecné základně ⁵⁾. Půjde tedy o individuální posouzení každého případu zvlášť. Nicméně odpověď na otázku skutečně řádné výše úroku při vrácení jistoty nám může dát pouze judikatura, které je na toto téma velmi málo.

Z komentářové literatury dále vyplývá, že si lze výši úroků při kauci sjednat **přímo v nájemní smlouvě**. Tato výše by však neměla být jednostranně nevýhodná pro nájemce dle § 2235 odst. 1 občanského zákoníku („**(1) Zavazuje-li nájemní smlouva pronajímatele přenechat nájemci k zajištění bytových potřeb nájemce a popřípadě i členů jeho domácnosti byt nebo dům, který je předmětem nájmu, nepřihlíží se k ujednáním zkracujícím nájemcova práva podle ustanovení tohoto pododdílu. ...**“). K takovému ujednání by se sice nepřihlíželo, nicméně nic nebrání stranám takové ujednání dobrovolně respektovat, a to i v případě, pokud by se úroky z kauce zcela vyloučily. Dále je obhajitelné, jestliže dojde k omezení možnosti dispozic s jistotou, například zmíněnou možnost uložení na zvláštním účtu, a ujednání mnohem nižších úroků. V takovém případě nepůjde o odchýlení v neprospěch nájemce (viz výše § 2235), když v souladu se smyslem daného ustanovení získá jinou odpovídající výhodu ⁶⁾.

Úmrtí jednoho z nájemců a vypořádání kauce

Další spornou otázkou spojenou s jistotou je případ, kdy jsou společní nájemci a dojde k ukončení nájmu pouze vůči jednomu z nich. Na úhradě jistoty se však podíleli oba. Má snad pronajímatel povinnost vyúčtovat část jistoty vůči končícímu nájemci? Nebo jak je to v případě, kdy jeden z nájemců zemře.

K této problematice se podrobně věnuje článek v *Právních rozhledech* na téma *Některé otázky související s úmrtím společného nájemce bytu* ⁷⁾. V tomto článku přistupuje autor ke vztahu mezi nájemci jako ke společnosti a k jistotě (pohledávce na zaplacení jistoty) jako k majetku společnosti. Přesto, že tento názor autor pojednání nesdílí, ztotožňuje se se závěrem, že **pronajímatel není povinen jistotu vyúčtovat**. Nejvyšší soud k tomuto uvedl, že subjektivní po-

vinnost k vrácení kauce (jistoty) vzniká až okamžikem zániku nájmu. V tomto okamžiku tudíž pronajímateli vzniká dluh a analogicky nájemci pohledávka ⁸⁾.

Důvodová zpráva nicméně k pohledávce nájemce přistupuje jinak, kdy lze dovodit, že pohledávka na vrácení jistoty vzniká nájemci již okamžikem, kdy nájemce pronajímateli jistotu dal. Tato pohledávka však dospěje až při skončení nájmu, a to skončením nájmu absolutním ne relativním vůči jednomu z nájemců ⁹⁾.

¹⁾ HULMÁK, Milan. Občanský zákoník VI: závazkové právo : zvláštní část (§ 2055-3014) : komentář. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 389. ISBN 978-80-7400-287-8.

²⁾ KABELKOVÁ, Eva a Hana DEJLOVÁ. Nájem a pacht v novém občanském zákoníku: komentář : [§ 2201-2357]. V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 235. ISBN 978-80-7400-524-4.

³⁾ HULMÁK, Milan. Občanský zákoník VI: závazkové právo : zvláštní část (§ 2055-3014) : komentář. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 389. ISBN 978-80-7400-287-8.

⁴⁾ Tamtéž, s. 459.

⁵⁾ BUUS, Tomáš. Úrok z jistoty při nájmu. Bulletin advokacie, rok 2016, č. 5, s. 26.

⁶⁾ HULMÁK, Milan. Občanský zákoník VI: závazkové právo : zvláštní část (§ 2055-3014) : komentář. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 390. ISBN 978-80-7400-287-8.

⁷⁾ HADAMČÍK, Lukáš. Některé otázky související s úmrtím společného nájemce bytu. Právní rozhledy, 2015, č. 22, s. 785.

⁸⁾ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. 5. 2013, sp. zn. 26 Cdo 652/2013.

⁹⁾ Eliáš, K. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem: pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku. 1. vyd. Praha: Sagit, 2012, s. 857.

Celý text článku lze nalézt na

<https://www.epravo.cz/top/clanky/jistota-neboli-kauce-u-najmu-bytu-sporne-otazky-109494.html> (náhled 24.6. 2019)

2) K otázce nápomoci při rozhodování dle § 45 zákona č. 89/2012 Sb. Občanského zákoníku v platném znění

Obecně duševní porucha postihuje zdraví člověka v různých stupních. Účelem právní úpravy *§ 45 a následující Občanského zákoníku*, je zajistit osobě, která to potřebuje nezbytnou míru možnosti svobodně jednat. Účelem svépomoci při rozhodování dle důvodové zprávy k Občanskému zákoníku je zajistit osobě, které např. duševní porucha způsobuje potíže, alespoň nějakou míru svobodného jednání a rozhodování na základě své vůle ^{1),3)}.

Předchozí právní úprava brala v úvahu jen případy, kdy člověk nebyl pro duševní poruchu schopen právně jednat buď vůbec, nebo velmi omezeně. U takových osob byl zásadní problém činit úkony při začínající duševní poruše. Takový stav vedl i při začínající duševní poru-

še k situaci, že taková osoba byla mnohdy zcela bez obrany.

Podle nové právní úpravy dle § 45 existují konkrétní případy, kdy postačí asistence jiné osoby, např. jiného rodinného příslušníka, který se účastní právních jednání, aniž by bylo nutné řešit věc dle § 55 *Občanského zákoníku* a to omezením svéprávnosti.

Samotný institut nápomoci při rozhodování je jedním z mírnějších opatření, sloužící k co možná nejrozsáhlejšímu zachování samostatnosti osob s duševní poruchou nebo začínající duševní poruchou, tedy osob se sníženou způsobilostí právně jednat. **V žádném případě se nejedná o vztah zastoupení na základě plné moci**, kdy zástupce jedná jménem a na účet zastoupeného. Naopak jedná se o situaci zcela odlišnou, **kdy taková osoba jako podporovaná jedná sama, ale za přímé pomoci a přítomnosti podporovatele nebo podporovatelů neboli rádčů**. Tedy tzv. podpůrce nejedná namísto účastníka řízení, jedná společně s ním. Při použití nápomoci při rozhodování je důležité zkoumat míru postižení anebo míru potíží s ohledem na individuální stav a schopnosti každého člověka. Jako vhodné se jeví použít nápomoci u osob s lehčím postižením nebo s postižením v počínající fázi nebo s postižením, kdy sice existuje zdravotní „handicap“, ale tyto osoby jsou schopny zvládat každodenní situace, ale nejsou schopny zvládat složitější právní jednání.

§ 46 *Občanského zákoníku* upravuje základní náležitosti **Smlouvy o nápomoci**, kde se osoba, která se nazývá podpůrce, zavazuje podporovanému, že bude s jeho souhlasem přítomna při jeho právním jednání, že mu zajistí potřebné údaje, a že mu bude nápomocna radami a informacemi. Důležité je, **že taková smlouva nabývá účinnosti teprve dnem, kdy ji schválí příslušný soud**. Poukazuji na to, že není-li smlouva uzavřena v písemné formě, vyžaduje se, aby strany projevily svou vůli uzavřít smlouvu před soudem, což je také možné. Soud zkoumá v takovém případě, neodporují-li zájmy podpůrce zájmu podporovaného. Pokud soud shledá, že existují pochybnosti, v takovém případě smlouvu neschválí **2)**.

Vedle závažnosti duševní poruchy, pro které je vhodné uzavřít Smlouvu o nápomoci je také otázka osoby podpůrce. Obecně lze říci, že počet podpůrců není omezen, nejčastěji se jedná o blízké osoby, děti, rodiče a není vyloučeno, aby podpůrcem byla i zcela jiná osoba, např. organizace, která se zabývá ochranou lidí se zdravotním handicapem. Pro osobu podpůrce nejsou v zákoně uvedeny žádné speciální podmínky či speciální požadavky. Nepochybně, nelze slučovat nápomoc s rolí opatrovníka dle § 63 *Občanského zákoníku*.

Podstatnými náležitostmi Smlouvy o nápomoci je označení stran podpůrce a podporovaného a závazek podpůrce informovat podporovaného a radit mu při uzavírání smluv nebo tvorbě listin či jiných úkonů. Ve smlouvě o nápomoci je možné vymezit okruh záležitostí, na něž bude Smlouva o nápomoci dopadat.

Aby měla Smlouva o nápomoci zamýšlené právní účinky, musí ji **vždy schválit soud** a to ve zvláštním řízení podle **§ 31 písmeno c zákona z.ř.s.** (pozn. autora zprávy: zákon č. 292/2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních). Toto řízení lze zahájit pouze na návrh, a to buď podporovaného, nebo také podpůrce (dle **§ 32 z.ř.s.**). Je třeba zmínit, že uvedené **řízení je osvobozeno od placení soudního poplatku** a příslušný k projednání je vždy **obecný soud podporovaného**. Soud v tomto případě rozhoduje usnesením a proti tomuto usnesení je možné podat v zákonné lhůtě odvolání.

Soud by měl **vždy zkoumat** jaká je způsobilost podporovaného, zda je snížena méně závažně nebo závažně a zda uzavřením této smlouvy by nedošlo u podporovaného ke zneužití jeho osoby podpůrcem a zda osoba nebo osoby podpůrce jsou schopny poskytnout podporovanému pomoc, o kterou se případně jedná. V některých případech může také vzniknout potřeba zkoumat způsobilost podporovaného ustanovením znalce z příslušného oboru, který by zodpověděl soudu odbornou otázku, zda je podporovaná osoba způsobilá pro svůj zdravotní stav uzavřít smlouvu o nápomoci.

§ 48 Občanského zákoníku potom řeší **odvolání podpůrce**, kterého soud odvolá na návrh podporovaného nebo samotného podpůrce pro porušení svých povinností a to i bez návrhu. Otázkou zůstává, jak učiní podporovaný úkon směrem k soudu k odvolání podpůrce v případě náhlého zhoršení zdravotního stavu. Uvedené není řešeno.

Z ustanovení **§ 47 Občanského zákoníku** vyplývá, že podpůrce musí respektovat vůli podporovaného. Má za úkol podporovanému vysvětlit povahu jednání, a jaké z tohoto jednání plynou důsledky, radit mu, co je pro něj nejvhodnější. Důležité je, že podporovaný se může rozhodovat i špatně či neekonomicky, stejně tak má právo špatně se rozhodnout člověk bez duševní poruchy. Podpůrce mu může v takovém případě pouze doporučit a radit. Samotné rozhodování zůstává na podporovaném. Také v této fázi není možné zaměňovat nápomoc s ustanovením správy opatrovníka. Je zcela na podporovaném, zda si například koupí dovolenou za 10.000 nebo 30.000 Kč a to i přes to, že podpůrce takovou koupi považuje za neekonomickou a zbytečnou. Zajímavé je, že podporovaný, který je účastníkem občanského soudního řízení si rovněž může osobu podpůrce přivést s sebou k ústnímu jednání a kdykoliv v průběhu jednání se s ním radit a soud mu to musí umožnit. Jedná se zpravidla o konzultace, pokud podporovaný učiní rozhodnutí.

Navržená úprava podpory při rozhodování vychází zejména z **článku 12 odst. 3 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením**, podle kterého členské státy musí přijmout odpovídající opatření, aby osobám se zdravotním postižením umožnily přístup k asistenci, kterou mohou potřebovat při uplatňování svéprávnosti. Právní řešení podpory při rozhodování bylo nejprve upraveno již pro rok 1990 v kanadských provinciích, posléze i v Evropě a Norsku a Švédsku a Velké Británii. Nejnověji také ve Francii, kde se tak stalo v roce 2007. Uvedená

možnost nápomoci při rozhodování byla začleněna do českého právního řádu Novým občanským zákoníkem číslo 89/2012 Sb. ³⁾

Nápomoc dle ustanovení § 45 *Občanského zákoníku* představuje velmi potřebnou a zajímavou možnost pro seniory nebo osoby s „handicapem“ řešit složité životní situace pomocí rady a doporučení. Může to být i dobrá obrana před „šmejdou“ či jinými nástrahami podomních obchodníků, kteří mnohdy využívají neznalosti většinou starších osob.

¹⁾ Občanský zákoník – komentář – Švestka/Dvořák/Fiala/ Zuklínová/ Nová/Elischer/Frinta/ Frintová – Wolters Kluwer, a.s. 2014

²⁾ Odborný článek „Podstata procesního podpůrcovství v civilním procesu“ – Mgr. Monika Kretková advokátní koncipientka

³⁾ Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem – prof. Dr. JUDr. Eliáš a kolektiv – Sagid 2012

Celý text článku lze nalézt na

<https://www.epravo.cz/top/clanky/napomoc-pri-rozhodovani-dle-45-zakona-c-892012-sb-obcanskeho-zakoniku-v-platnem-zneni-109556.html>

(náhled 24.6. 2019)

IV.

Články a názory

1) Bydlení v prostoru sloužícímu podnikání a podnikání v bytě

Nájem je v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“), upraven odděleně k prostoru sloužícímu podnikání a bytu, kdy aplikace té které právní úpravy vychází z účelu nájmu. Je však možné bydlet v prostoru sloužícímu podnikání a naopak podnikat v bytě?

Právní režim bytu a prostoru sloužícímu podnikání

Podle § 2236 odst. 1 NOZ věta první platí, že „*Bytem se rozumí místnost nebo soubor místností, které jsou částí domu, tvoří obytný prostor a jsou určeny a užívány k účelu bydlení.*“ Obdobnou definici prostoru sloužícímu podnikání podle § 2302 odst. 1 NOZ však ve zmíněném právním předpisu nenajdeme. Pouze v důvodové zprávě se uvádí, že „*Zásadně se prostorem sloužícím podnikání rozumí vystavěná nebo jinak vybudovaná část nemovité věci, která má podle ujednání stran sloužit podnikání, zejména výkonu či provozu živnosti maloobchodní, restaurační, hospodské (včetně tzv. rychlého občerstvení, kaváren, čajoven), nebo roznáškové, hotelové, nebo výkonu živnosti řemeslnické, jiné činnosti výrobní nebo skladovací nebo poskytování služeb, bez ohledu na to, zda při tom bude docházet ke styku s veřejností či nikoli. Podnikání samozřejmě slouží i místnost, kde se provozuje tzv. svobodné povolání,*

Asociace občanských poraden, z.s.

Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3

IČO 65998642

Tel: 284 019 220

Email: aop@obcanskeporadny.cz

www.obcanskeporadny.cz

umělecká tvorba, ale také např. lékařská, zubařská, lékárnická, apod. činnost. Nelze vyloučit, že si strany ujednají nájem prodejního místa (tzv. stánku, pultu či pod.).“

Uvedené je třeba zasadit do kontextu se zákonem *č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu* (dále jen „stavební zákon“), který v § 126 odst. 1 stanoví, že „*Stavbu lze užívat jen k účelu vymezenému zejména v kolaudačním rozhodnutí, v oznámení o užívání stavby nebo v kolaudačním souhlasu.*“. K tomu je nezbytné doplnit, že podle § 2 odst. 4 stavebního zákona se stavbou rozumí podle okolností i její část (byt, místnost apod.).

Ochrana nájemcových práv vs. odpovědnost pronajímatele

V případě nájmu bytu (a domu) platí, že nájemce je v postavení slabší strany a zákon disproporčně chrání jeho práva (§ 2235 odst. 1 NOZ): „*Zavazuje-li nájemní smlouva pronajímatele přenechat nájemci k zajištění bytových potřeb nájemce a popřípadě i členů jeho domácnosti byt nebo dům, který je předmětem nájmu, nepřihlíží se k ujednáním zkracujícím nájemcova práva podle ustanovení tohoto pododdílu.*“.

Ochranu nájemcových práv pak specifikuje § 2236 odst. 1 NOZ věta druhá: „*Ujednají-li si pronajímatel s nájemcem, že k obývání bude pronajat jiný než obytný prostor, jsou strany zavázány stejně, jako by byl pronajat obytný prostor.*“ a odst. 2: „*Skutečnost, že pronajatý prostor není určen k bydlení, nemůže být na újmu nájemci.*“.

Z uvedeného vyplývá, že nájemce může bydlet (nejen) v prostoru sloužícím podnikání. Je však nezbytné zdůraznit, že podle § 178 odst. 3 písm. c) stavebního zákona hrozí pronajímateli v takovém případě pokuta až do výše 500.000,- Kč.

Další případ ochrany nájemcových práv upravuje § 2255 odst. 2 NOZ: „*Nezpůsobí-li to zvýšené zatížení pro byt nebo dům, může nájemce v bytě i pracovat nebo podnikat.*“. I v tomto případě je tak zvýhodněn nájemce, který je oprávněn podnikat v bytě, tj. využívat ho **vedle bydlení jako prostor sloužící podnikání**. Uplatnění sankčního opatření zmíněného v předchozím odstavci vůči pronajímateli však není z logiky věci namístě.

Jak se však vypořádat se situací, kdy má pronajímatel v úmyslu pronajmout byt výhradně jako prostor sloužící podnikání? Je zřejmé, že v dnešní době existuje mnoho činností, k jejichž výkonu postačuje podnikateli výpočetní technika připojená do sítě internet – pro tuto činnost je pak ideální prostředí bytu, které skýtá požadovaný komfort. Je tak nezbytné pronajímatele omezovat v účelu, k jakému svůj byt pronajme s odkazem na omezení účelu užívání podle § 126 odst. 1 stavebního zákona?

V nastíněném případě by tomu tak být nemělo. Jako absurdní je totiž potřeba odmítnout takovou situaci, kdy nájemce je oprávněn v bytě podnikat (§ 2255 odst. 2 NOZ), toto právo

nelze ze strany pronajímatele omezit, neboť je zjevně stanoveno k ochraně nájemce jakožto slabší strany (§ 2235 odst. 1 NOZ), a zároveň pronajímatel není oprávněn pronajmout vlastní byt k podnikání, které by nezpůsobilo zvýšené zatížení pro byt nebo dům, ani jiná bezpečnostní rizika.

Závěr

Ideálním řešením popsané situace by bylo umožnit pronajímatelům pronájem bytů pro podnikatelské účely ke konkrétně stanoveným, či obecně popsaným činnostem. Tak by bylo zachováno právo nájemce (slabší strany) v případě nájmu bytu, a zároveň by pronajímatelům odpadla povinnost měnit účel užívání části stavby z bytu na prostor sloužící podnikání pokaždé, kdy by chtěli změnit účel nájmu.

¹⁾ „Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 126 odst. 1 užívá stavbu v rozporu s účelem vymezeným v kolaudačním rozhodnutí, v kolaudačním souhlasu nebo v oznámení o užívání stavby, nebo s účelem vymezeným v povolení stavby, nevyžaduje-li stavba kolaudaci, nebo takové užívání umožní jiné osobě, ...“ (§ 178 odst. 1 písm. g) stavebního zákona).

Celý text článku lze nalézt na
<https://www.epravo.cz/top/clanky/bydleni-v-prostoru-slouzicimu-podnikani-a-podnikani-v-byte-109480.html>
(náhled 24.6. 2019)

2) Lze zaměstnanci přidělovat práci v době sporu o platnost výpovědi, aniž by tím byl popřen výpovědní důvod?

Spory mezi zaměstnavateli a zaměstnanci o (ne)platnost výpovědi z pracovního poměru nejsou v praxi ničím výjimečným. Má-li zaměstnanci vzniknout nárok na náhradu mzdy v případě, že je výpověď či okamžité zrušení pracovního poměru neplatné, **musí zaměstnanec sdělit zaměstnavateli, že trvá na dalším zaměstnávání**. Ten se poté za stavu, kdy není zřejmé, zda pracovní poměr skutečně skončil, nebo zda bude pokračovat, musí rozhodnout, jestli zaměstnanci práci přidělí, nebo ne. Zejména v případě výpovědi pro nadbytečnost dle § 52 písm. c) zákoníku práce se zaměstnavatelé často obávají začít ve sporném období přidělovat zaměstnanci práci s odůvodněním, že tím poprou deklarovanou nadbytečnost zaměstnance.

V jednom ze svých nejnovějších rozhodnutí, sp. zn. **21 Cdo 862/2018**, ze dne 16. 1. 2019, však **Nejvyšší soud** uzavřel, že **tato obava není důvodná**, neboť dal-li zaměstnavatel zaměstnanci neplatnou výpověď z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. c) zákoníku práce,

ce, může zaměstnavatel zaměstnanci, který platnost rozvázání pracovního poměru neuznává a který trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, znovu začít přidělovat práci podle pracovní smlouvy, aniž by to bez dalšího znamenalo neopodstatněnost uplatněného výpovědního důvodu.

Skutkový stav

V posuzované věci zaměstnavatel doručil zaměstnankyni výpověď dle § 52 písm. c) *zákoníku práce* (pro nadbytečnost), kterou zaměstnankyně napadla žalobou a současně zaměstnavateli oznámila, že trvá na dalším zaměstnávání. Zaměstnavatel ji následně vyzval k nástupu do práce, zaměstnankyně však nenastoupila, a proto zaměstnavatel přistoupil k výpovědi podle § 52 písm. g) *zákoníku práce* pro „neomluvené absence“.

Z odůvodnění

Práva a povinnosti smluvních stran z neplatného rozvázání pracovního poměru se řídí ustanoveními § 69 až 72 *zákoníku práce*, které mají ve vztahu k ostatním ustanovením zákoníku práce a jiných pracovněprávních předpisů povahu *legis specialis*. Tato ustanovení upravují období, v němž jsou vztahy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem sporné, a panuje tedy nejistota, zda pracovní poměr skončil, nebo zda bude pokračovat.

Z dikce ustanovení § 69 odst. 1 *ZP* vyplývá, že zaměstnavatel je povinen zaměstnanci, který mu oznámil, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, **umožnit pokračovat v práci, nebo, jestliže tak neučiní, poskytnout mu náhradu mzdy** nebo platu ode dne, kterým uplynula výpovědní doba (popř. ode dne, kdy zaměstnanec oznámil, že trvá na dalším zaměstnávání, učinil-li oznámení po uplynutí výpovědní doby). **Ze znění citovaného ustanovení tak přímo vyplývá předpoklad, že zaměstnavatel (po oznámení zaměstnance, že trvá na dalším zaměstnávání) skutečně umožní zaměstnanci, aby nadále práci vykonával, aniž by musel přistoupit na stanovisko zaměstnance o neplatnosti rozvázání pracovního poměru. Tento závěr se přitom uplatní ke všem jednostranným právním jednáním směřujícím k ukončení pracovního poměru.**

Zaměstnanec (trvající na tom, aby ho zaměstnavatel nadále zaměstnával) má povinnost dostavit se na výzvu zaměstnavatele k výkonu práce a neučiní-li tak, aniž by existovala důležitá osobní překážka v práci, porušuje své povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci. **Zaměstnanec přitom není oprávněn hodnotit, zda zaměstnavatel pro něj práci má či nikoliv**, neboť zaměstnavatel je sice povinen mu přidělovat práci odpovídající sjednanému druhu práce, nemusí však vyčerpat celý sjednaný druh práce.

Neopodstatněnost výpovědi z důvodu výzvy zaměstnavatele k nastoupení do práce proto nelze dovodit ani u výpovědního důvodu dle § 52 písm. c) *zákoníku práce* (nadbytečnost zaměst-

nance). Jak zdůraznil Nejvyšší soud, nejedná se totiž o situaci totožnou s případy účelové výpovědi pro nadbytečnost, kdy zaměstnavatel přijme na místo uvolněné odchodem zaměstnance, kterému byla dána výpověď pro nadbytečnost, jiného zaměstnance. **I v průběhu sporu o neplatnost výpovědi odůvodněné nadbytečností zaměstnance je tak zaměstnavatel nadále oprávněn přidělovat zaměstnanci práci v rámci sjednaného druhu práce a zaměstnanec je povinen se k výkonu práce na výzvu zaměstnavatele dostavit.**

Celý text článku lze nalézt na

<https://www.epravo.cz/top/clanky/lze-zamestnanci-pridelovat-praci-v-dobe-sporu-o-platnost-vypovedi-aniz-by-tim-byl-popren-vypovedni-duvod-109485.html>

(náhled 24.6. 2019)

V.

Nové právní předpisy

Ve sledovaném období od 25. 5. 2019 do 27.6. 2019 bylo vydáno celkem 32 předpisů a obdobných závazných aktů českého právního pořádku, z toho 6 sdělení ministerstva a jiných oprávněných orgánů, 3 sdělení úřadů, 2 sdělení Státní volební komise, 6 nařízení vlády, 13 vyhlášek, 1 zákon, 0 úplné znění zákona, 1 nález Ústavního soudu, 0 sdělení Ústavního soudu, 0 ústavní zákon, 0 usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, 0 Rozhodnutí vlády České republiky, 0 Rozhodnutí prezidenta republiky, 0 Rozhodnutí předsedy Senátu Parlamentu České republiky, 0 Zákonné opatření Senátu a 0 Usnesení Poslanecké sněmovny o schválení zákonného opatření Senátu.

Za monitorované období nebyl schválen žádný zásadní právní předpis či novela nebo změna již zásadního právního předpisu existujícího, který by byl stěžejně nápomocen v poradenské činnosti občanských poraden či který by byl výslovně spjat s obvyklými dotazy veřejnosti.

Pozn.) text psaný *zelenou kurzivou* je citace znění ustanovení z právního předpisu nebo výňatek z textu související literatury či výňatek z textu rozhodnutí orgánu anebo upozornění na odkaz ustanovení právního předpisu nebo dotčeného dokumentu

Zpracoval: JUDr. Karel J a r e š

Dne 29. června 2019

Asociace občanských poraden, z.s.
Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3
IČO 65998642
Tel: 284 019 220
Email: aop@obcanskeporadny.cz
www.obcanskeporadny.cz